

Graikijoje Balsavimai.
Jei Albanija Būtų
Monarchija.
Vis Klaidingai.
Rugsėjo 1 D.
Rašo R. MIZARA

Darbo Zmonių
Dienraštis
Kaina \$6.50 Metams
Užsienioose \$8.00
Brooklyne \$7.00
Kopija 5c

L A I S V Ė

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 201

Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Rugs. (Aug.) 29, 1946

Metai XXXVI. Dienraščio XXVIII.

Rugsėjo mėn. 1 d. Graikijoje įvyks balsavimai dėl karaliaus Jurgio II-rojo sostan gražinimo.

United Press pranešimu iš Athenų, didelė dauguma balsuotojų pasisakysia už karaliaus gražinimą, — spėjama, jog "nemažiau 80 nuos." balsuotojų atiduosią savo balsus už karalių!

Kodėl?
Todėl, kad Graikijoje stovi Anglijos kariuomenės daliniai: todėl, kad Anglijos darbičių valdžia yra nusistačiusi gražinti susikompromitavusį, sufašistėjusį, liaudžiai nusikaltusį monarchą!

Todėl, kad Graikija yra valdoma hitlerininkų ir kitokių liaudies priešų, kuriems rūpi išsaugoti savo kailius.

Graikijoje viešpatuoja žiauri reakcija. Liaudis prieš karalių, prieš monarchiją, bet valdančioji klasė, palaiminta anglių imperialistų, liaudžiai burną užčiaups ir nubalsuos taip, kaip jai patinka!

Taip dabar dalykų padėtis ten atrodo.

***
Jei šiandien mažytėje Albanijoje liaudis būtų palaukusi monarchiją, tai Albanija jau seniai būtų buvusi Jungtinių Tautų nare ir ji pilnateisiai dalyvautų Paryžiaus taikos konferencijoje.

Bet po to, kai albanų liaudis laisvai pasirinko naują santvarką — liaudišką respubliką — tai toji mažytė, bet narsi, tautelė, yra visai puolama ir Graikijos fašistai (su anglių pritarimu) dargi žada atplėšti josios teritorijos dalį!

Ir visa tai yra atliekama pagal Anglijos socialistų valdžios direktyvas, — socialistų, kuriems pirmiausiai rūpi išgelbėjimas anglių imperializmo!

Liberalų savitraštyje New Republic vienas asmuo rašo laisvą, klausdamas daug maž šitaip:

—Kodėl Jungtinių Valstijų vyriausybė, santykiuose su kitais kraštais, nuolat užima klaidingą poziciją, o komunistai teisingą?

Tasai asmuo primena mūsų vyriausybės nusistatymą Filipinuose ir Činijoje. Mes ten palaikome liaudies priešus, o komunistai — eina išvien su liaudimi!

Kas tik reakcingiausio, kas tik labiausiai priešliaudiška, mūsų vyriausybė tai remia: kur liečiami liaudies interesai, — mūsų vyriausybė prieš juos!

Taip daro ir Anglijos darbičiai, sulaužydami savo duotuosius pažadus Anglijos žmonėms laike rinkimų.

Činų liaudies armijos vad. gen. Chou En-lai pareiškė: Jei Amerika nesiliaus teikusi ginklų Čiang-kai-šeko valdžiai, vedančiai karą prieš Činijos liaudį, tai Činijos liaudies valdžia kreipsis į Jungtines Tautas su skundu prieš Ameriką.

Ji kreipsis į visą pasaulį, parodydama, kas yra atsakomyingas dėl kraujo liejimo Činijos plotuose.

Patys žymiausias Činijos liberalai, kaip Sun Yat-seno našlė ir Činijos Demokratinė Sąjunga, taipgi prašo Amerikos liautis teikus pagalbą Čiang-kai-šeko valdžiai, kuri yra liaudies priešas, činų tautos priešas.

Jeigu Amerika nesiliaus Čiang-kai-šeki pagalbos teikusi, tai, aišku, ji sukels prieš save ne tik činūs, bet ir kitas Azijos tautas, kovojančias už laisvę.

(Tąsa 5-me pusl.)

Sovietai Kaltina Angliją, Kad Ji Siekia Atplėsti Žibalinę Irano Sritį

Maskva. — Sovietai gavo parodymų, kad Anglija išvien su savo pastumdėliu Iraku planuoja užpulti ir atplėsti nuo Irano provinciją Khuzistaną, kuri nepaprastai gausinga žibalo versmėmis. Yra sužinota, kad Anglija stengiasi suaruoti Khuzistano gyventojų "sukilimą" neva dėl nepriklausomybės nuo Irano. Tuo tikslu jinai siunčia perrengtus anglių kareivius ir irakinius savo agentus į Khuzistano provinciją, kad kurstytų maištus.

BALTASIS BUOŽĖ LAIKĖ 5 NEGRUS KAIP VERGUS

Atlanta, Georgia. — Areštuotas Roswell P. Biggers, 1,000 akrų farmos savininkas, kuris laikė penkis negrus darbe, kaip visiškus vergus. Jis jau 1916 metais buvo įkaltintas už vergų laikymą, bet teismas tuomet baigėsi be pasekmių.

Dabar pasirodo, kad tas buožė per sąmokslą su policija areštavo minimumus penkis negrus. Paskui jis juos išėmė iš kalėjimo su ta sąlyga, kad jie jam verstina dirbtų. Toliau jis grąsino juos areštuoti dėl to, kad jie, girdi, apsigovė, bet jeigu ir toliau jam vergaus, tai jis neareštuos.

ANGLAI SURADĖ VIENĄ "MINĄ" BE SPROGINIO ŽYDŲ KAIMUOSE

Jeruzalė. — 4,000 anglių kariuomenės išsiųsios krėtė žydų kaimus Casarea ir Sadoth Yam, bet surado tik vieną tuščią "miną" be sprogino. Tai panašiomis minomis žydai, girdi, prardė du anglių laivus, kuriais "neteisėti" žydai atveiviai buvo deportuojami iš Palestinos į koncentracijos stovyklas Cyprus saloj.

Anglai kartu skelbia, kad Sadoth Yam kaime jie sučiupė 300 padirbtų pasportų ir vieną narūno "siūtą", plaukimui po vandeniu.

780 žydų Rafa koncentracijos stovykloje Palestinos pradžioje 36 valandų badavimo streiką prieš anglius. Anglai įveda vis griežtesnę karinę varžą.

DEMOKRATINIAI OFICIERIAI ŠLUOJAMI IŠ GRAIKŲ ARMIJOS

Athenai. — United Press pranešė, kad Graikijos valdovai pašalino visus demokratinius armijos oficerius, kurie nepritarė karaliaus sugražinimui.

Berlin. — Sovietinėje Vokietijos srityje gyventojai kasdien gauna apie 600 kalorijų daugiau maisto, negu amerikonių ir anglių užimtose vietose.

ORAS. — Būsią lietaus.

Jungtinės Valstijos Planuoja Atominį Karą, — Pattersonas Sako, Visi Turi Priimt Amerikos Planą Atomam Kontroluiot

Washington. — Amerikos karų sekretorius Robertas P. Pattersonas pareiškė, jog ši šalis turi ir toliau daryti planus dėl atominio karo.

Jungtinėms Valstijoms, girdi, nėra jokios kitos išeities, kaip tik ruoštis atominiam karui, kol visi kiti kraštai priims Amerikos planą atominei jėgai sužiūrėti ir suvaldyti ištisame pasaulyje.

(Amerika, pagal savo planą, laikytų atominis sekretus ir gamintų sau daugiau atom-bombų, iki pilnai būtų suvaldyta ir pažabota atominė jėga visose kitose šalyse.)

Taip karo sekretorius Pattersonas kalbėjo rugsėjo 27 d., atidarydamas slaptas karininkams pamokas, kaip reikia ruoštis atominiam karui. Tokias pamokas, prie uždaru durų, duos generolas Lauris Norstius. Pamokų turinys nebus skelbiamas.

Pattersonas sakė: "Atominiai pabūklai turi būti visuomet gatavai priręgti; planai turi būti iš anksto pagaminti užpuolimo (ofensyvo) ir apsigynimo žygiams. Kariai ir (atominiai) mokslininkai turi vesti nuolatinius pasitarimus."

Pattersonas pareiškė, kad "sveikas" esąs tik amerikinis planas atomų jėgai kontroliuoti. Jis atmetė skirtingus (kaip kad Sovietų pasiūlymus dėl tarptautinio atominės jėgos tvarkymo.

Maskva. — Teisiamas generolas Gregorij Semionov prisipažino, kad Antrojo pasaulinio karo metu jis bendradarbiavo su japonais prieš Sovietų Sąjungą, planavo užimt visą sovietinį Sibirą ir perversi jį į Japonijos globą. Tam buvę suorganizuota Mandžurijoje keli pabėgėlių kazokų pulkai.

Semionovas nuo 1917 m. kariavo admirolo Kolčako komandoje Sibire prieš Sovietus. Kuomet Sovietai

Stalino Įsakymas dėl Karių Disciplinos

Maskva. — Premjeras Stalinas pasirašė įsakymą, patvarkymą, nustatantį kariuomenei griežtesnes taisykles dėl disciplinos drausmės. Ypač pabrėžiama reikalas būtinai ir tikriausiai įvykdyti karinių viršininkų įsakymus.

Chiang Kai-shek Puola Činų Komunistus

Peiping. — Činijos Chiang Kai-sheko tautininkai skelbia, kad jie beveik apsupę činų komunistų miestą Chengteh, Jehol provincijos sostinė. Tautininkai ir iš oro bombarduoja Chengteh (vartodami amerikinius lėktuvus).

LENKIJA ATMETA AMERIKOS NOTĄ DĖLEI RINKIMŲ, KAIP KIŠIMASI Į NAMINIUS LENKIJOS REIKALUS

Washington. — Lenkijos valdžia užprotestavo, kad Jungtinės Valstijos kišasi į vidujinius Lenkijos reikalus ir bando diktuoti valdinams lenkų rinkimams. Šis Lenkijos protestas atkreiptas prieš Amerikos notą, pasiųstą rugsėjo 19 d.

Amerika savo notoje įtarė Varšavos valdžią, kad jinai varžius prieštaraujančias jai partijas rinkimų se birželio 30 d. Nota nužiūrė, kad ir rinkimų balsai

Varšava Sako, Amerikos Nota tik Paskalais Paremta

buve "neteisingai" skaitomi. Be to, Amerika iš anksto smerkia atmetę rinkimų įstatymą, kurį gamins Lenkų Tautos Taryba, pradedant rugsėjo 31 d.

Koalicinė (sudėtinė) Lenkijos valdžia atmeta tuos įtarimus; sako, jie paremti vien tiktais gandaiis - paskalais. O kas liečia rinkimų įstatymą, tai jis bus "nemažiau demokratinis, kaip

WAC Kapitone Liudijo, kaip Ji su Bendrais Išvogė Hesses Brangumynus

Frankfurt, Vokietija. — Amerikonių WAC's kapitone Kathleen N. Durantienė kartu su savo vyrų pulkininku Jackiu Durantu, majoru Davidu Watsonu ir vienu saržentu išvogė pusantro milijono dolerių vertės deimantų, perlų ir kitų brangenybių iš Hesses kunigaikštės palociaus Vokietijoje. Kuomet Durantienė buvo areštuota, jinai prisipažino raštu. Teismas dabar priėmė ją prisipažinimą, kaip liudijimą prieš ją pačią ir jos sėbrus vagis.

KAINŲ KONTROLĖ "NUO AINOŠIAUS PAS KAIPOŠIŲ"

Washington. — Kainų administratorius Paul A. Porteris siūlė uždėti mėsiniams gyvuliams tokias kainų "lubas," kaip buvo iki birželio 30 d., kol veikė senoji Kainų Administracija. O žemdirbystės sekretorius Clinton P. Anderson reikalavo aukščiau pakelti mėsinių gyvulių kainas. Andersonas, pagal naująjį kainų įstatymą, turi teisę pakeisti Kainų Administracijos tarimus dėl "lubų" mėsos kainoms.

Tuo tarpu Porteris, kainų administratorius, pasižadėjo reikalauti iš naujo įvesti kainų nustatymą pienui ir kitiem pieniniam valgiams.

ITALIJOS PARTIZANAI VEL IŠSTOJO Į KOVĄ PRIEŠ FAŠISTUS

Roma. — Tūkstančiai italų partizanų sukilo prieš premjero de Gasperio valdžią, kuri glosto fašistus ir atmeta partizanų reikalavimus. Sukilimas plečiasi šiaurinėje Italijoje, Milano, Turino, Piedmonto ir kt. srityse. Valdžia pasiuntė kariuomenę ir policiją su tankais ir kitais ginklais prieš partizanus. Tai tie patys partizanai, kurie kovojo prieš nacius.

Valdžia atmetė partizanų reikalavimus — priimti juos į policiją ir valdžią ir dovanoti bausmę partizanams už paprastus nusikaltimus. Valdžia paleido iš kalėjimo tik fašistus tokius nusikaltėlius.

Amerikos Karo Laivų "Vizitas" Paremsias Graikų Monarchistus

Amerika Norinti Reakcininkų Laimėjimo Balsavimuose

Neapolis, Italija. — Sepatyni kariniai Amerikos laivai nuplauks į Graikijos uostus rugsėjo 5 d., girdi, "tik pareikšt mandagumą" tai šaliai. Jie viesės Graikijos prieplaukose iki rugsėjo 9 d. Amerikiniai svečiai bus milžiniškas lėktuvlaivis "Franklin D. Roosevelt," vienas šarvuotlaivis ir penki naikintuvai.

Yra įtarimų, jog Amerika nori paveikt graikus, kad jie visuotinuose balsavimuose sekmadienį balsuotų už buvusio Graikijos karaliaus Jurgio II sugražinimą. Tai tuo tikslu Amerika siunčianti savo karo laivus pagerbti fašistuojančią, monarchinę Graikijos valdžią su premjeru Tsaldariu pryšakyje. O Tsaldaris yra užsukęs visą mašiną taip,

kad balsavimai išeitų karaliaus naudai.

(Jeigu demokratiniai graikai mėgtų kovoti prieš dirbtinų balsavimų pasėkas, tai kariniai Amerikos laivai būtų perspėjimas jiems liautis.)

(Iki šiol tik Anglijos armija ir laivynas atvirai rėmė fašistinius Graikijos monarchistus. Dabar ir Jungtinių Valstijų laivynas duos jiems "moralės paramos.")

Amerika turės Graikijoje 65 balsavimų tėmytojus. Jeigu jie ir norėtų teisingų balsavimų, vis tiek negalėtų sulaukyt klastų. Taigi amerikoni patarnaus tik kaip užgyrimo antspaudas fašistams - monarchistams. Anglai gi tėmytojais bus monarchistų agentai.

Times Reporteris Gąsdina Raudonųjų Pavojum Graikijoje

Larissa, Graikija. — Čionaitinis New Yorko Times korespondentas A. C. Sedgwick linki, kad sekmadienio balsavimus laimėtų Graikijos monarchistai. Jis pasakoja, kad jeigu "raudonieji" (demokratiniai graikai) paimtų viršų, tai jie, esą, "išsudytų daugumą gyventojų" ir "pervestų Graikiją į rusų bloką." Sedgwick pripažįsta, jog demokratiniai partizanai turi daug jėgų kalnuose.

Ispanijos fašistai suėmė dar 20 respublikiečių.

Lenkai Suėmė Amerikos Atstovybės Tarnautoją

Varšava. — Lenkijos saugumo policija areštavo amerikines ambasados vertėją Ireną Dmochowską, buvusią chigagietę. Jinai įtaria, kad šnipavo prieš dabartinę Lenkijos valdžią.

Sovietai Atsaulkia Savo Ambasadorių Iš Graikijos

Athenai, Graikija. — Sovietai atsaulkia savo ambasadorių admirolą K. K. Rodionovą iš Graikijos. Diena pirmiau Rodionovas protestavo, kad graikų laikraščiai šmeižia Sovietų Sąjungą, o Graikijos valdžia nestabdo to šmeižtų. Sykiu jis protestavo, kad graikų valdovai uždraudė rodyti sovietinius judamuosius paveikslus, kai kuriuose šalies apskrčiuose.

ČINŲ KOMUNISTAI PROTESTUOJA PRIEŠ GEN. MARSHALLĄ

Nanking. — Činų komunistai protestuoja, kad prez. Trumano pasiuntinys generolas Marshall nesistengia sulaukyt Činijos valdovo Chiang Kai-sheko karą prieš komunistus.

ČECHOSLOVAKIJOS PROTESTAS AMERIKAI

Washington. — Jungt. Valstijos aprėžia atliekamų karinių reikmenų pardavinėjimą Čechoslovakijai, kaip kad protestuoja čechoslovakų valdžia. Amerika atmetė protestą.

4 Didžiųjų Ministrų Laikysią Konferenciją

Paryžius. — Pranešama, kad Amerikos, Sovietų, Anglijos ir Francijos užsienio reikalų ministrai laikys savo konferenciją. Jie spręsią klausimus, kurie suklimpo bendrojo taikos konferencijoje.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK

Tel. STag 2-8878

President ..... Jos. Weiss
Secretary Treasurer ..... D. M. Sholl
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.50
United States, six months	\$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.75
Canada and Brazil, per year	\$7.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Rinkimai Tarybų Okupuotoj Vokietijos Zonoj

Kiekvienam protaujanciam žmogui svarbu tēmyti dalykų esena Vokietijoje — juo labiau toje zonoje, kurią turi okupavusi Tarybų Sąjunga.

Rugsėjo mėn. 1 d. Saksonijos provincijoje, įeinančioje į tarybinę zoną, įvyks savivaldybių rinkimai; vėliau, rugsėjo 8 ir 15 dd., įvyks kitose provincijose rinkimai. Tai bus pirmi tos rūšies rinkimai Tarybų Sąjungos zonoje po to, kai buvo Hitlerinė Vokietija nugalėta.

Rinkimuose dalyvauja trys partijos su savo programomis, su savo kandidatais: Socialistų Vienybės Partija, Krikščionių Demokratų Partija ir Liberalų Partija.

Pirmoji yra pati tvirčiausia ir įtakingiausia, nes tai partija, prieš keletą mėnesių sudaryta iš dviejų — komunistų ir socialistų; tai darbininkų partija, kuriai priklauso gal būt virš milijonas asmenų.

Socialistų Vienybės Partija, kaip sako pranešimai, tikisi išrinkti daugumą savo kandidatų į atitinkamas vietas. Kodėl? Todėl, kad ji didžiausia, todėl, kad ji iš tikrųjų yra plati liaudies partija, — žmonių partija.

Kaip gi ši partija veikia? Kaip ji ruošiasi rinkimams?

Overseas News Agency korespondentas Berlyne, Landrum Bolling, rašo, kad jam pavyko gauti „slaptas“ šios partijos aplinkraštis, siuntinėjamas nariams, su nurodymis, ką ir kaip jie turi veikti rinkiminėje kampanijoje.

„Slaptas aplinkraštis“? Pažiūrėkime, ką gi jis tokio slapto sako.

Partijos vadovybė ragina savo narius, kad jie, staidami kandidatus, starytų po lygų skaičių iš buvusių socialistų ir komunistų; vienas trečdalis kandidatų turi būti moterys; turi būti dedama pastangų, kad kandidatais būtų statomi patys populiariausi piliečiai, kuriuos žmonės gerai pažįsta, kuriais jie pasitikti!

Mums nesuprantama, kas čia galėtų būti slapto. Komunistai, turime žinot, visur ir visuomet stato kandidatus tokius asmenis, kurie yra patikimi ir piliečiams žinomi.

Toliau: Socialistų Vienybės Partijos nariai privalo išaiškinti balsuotojams, kad jų partija stvoja už pilną laisvę religijai; jie stvoja už išravėjimą iš Vokietijos nacizmo ir reakcijos likučių; jie nekovoja kitų žmonių grupių kaip tokių.

Socialistų Vienybės Partija stvoja už apvienytą darbininkų klasę ir suvienytą Vokietiją.

Ir šis faktas, kad Tarybų okupuotoje zonoje pradedo darbininkų klasės apvienijimas, turi milžiniškos reikšmės nes tik Vokietijos darbininkų klasei, bet ir kitų kraštų.

Suvienytoji darbininkų partija į buvusiuosius nacius žiūri taip: kurie nėra nusikaltę kriminaliai, tiems suteikiamos pilnos piliečio teisės, nors jie ir yra buvę nacių partijos nariais. Turime atsiminti, kad nemažas skaičius darbininkų buvo grąšiniams įtraukti į nacių partiją, jie tai partijai nepritarė, ir šandien, aišku, jie traukiami į demokratinį judėjimą.

Taip suvienytoji socialistų ir komunistų partija žiūri į padėtį Vokietijoje.

Hooveris Kalba Hooveriškai

Nuvykęs pas savo sūnų į Pasadeną, Kalifornijoje, Herbert Hooveris pareiškė spaudos korespondentams: sulaukyti visokią pagalbą Jugoslavijai ligi ten nebus praversti „laisvi rinkimai.“

„Laisvais rinkimais“ buvęs Hooveriškųjų laikų prezidentas skaito tik tokius, kuriuose laimi fašistai arba jiems pritarią gaivalai. Graikijoje, kur pračiuose rinkimuose nedalyvavo apie pusę piliečių, rinkimai, pagal Hooverį, buvo „laisvi.“ Jugoslavijoje, kur rinkimuose laimėjo liaudis, kur monarchistai prakišo, ten jam rinkimai „nelaisvi.“

Mes gerai pažįstame Hooverį — kas jo nepažįsta?! Juk tai tas pats asmuo, kuris su šalpos pagalba padėjo fašistams Vengrijoje pasmaugti sovietinę vyriausybę.

P-nas Hooveris mano, kad ir po antrojo pasaulinio karo labai lengva tokis šposas iškirsti: neduok Jugoslavijai duonos, nepadėk jai sunkiosiose jos dienose (šalis buvo baisesiai nacių sugriauta) atsistatytai, na, ir matysi, kaip greit ten įvyks „laisvi“ rinkimai, kuriuos laimės fašistai su monarchistais!

Bet p-nas Hooveris daro klaidą. Jis pamiršta, kad gyvename 1946 m. o ne 1918-1920.

Jugoslavijos tautos drąsiai p-nui Hooveriui šandien pasakys: mes geriau padausime, bet nepriimsime p. Hooverio siūlomus „laisvės“!

Kaip gi su Tais Lietuvos „Komisarais“?

Brooklyno fašistinėje „Vienybėje“ (rugpj. 23 d.) tūlas pabėgėlis G. D. sušilęs „informuoja“ mus apie Lietuvos „buvusius“ komisarus“. Sumini jis jų keletą. Jie buvę komisarais, o dabar nebesą!

Ar tai ne baisus daiktas? Atrodo, kad Lietuvos komisarais bei ministrais žmonės turi pasilikti visą amžių.

G. D. sumini keletą vyrų, su kuriais man būnant Lietuvoje teko gerai susipažinti ir plačiai pasikalbėti. Pavyzdžiui, sako, „Ziugžda jau seniai pakeitė švietimo komisarą Venclovą. Ir sveikatos reikalų komisaras gydytojas V. Girdziuskauskas jau nebe komisaras. Jis pasidarė universiteto profesorium“, kaip ir „teisingumo“ komisaras buvęs voldemarininkas P. Parkarklis.“

Visus šiuos keturis vyrus gerai pažįstu. Rašytojas Antanas Venclova pasiluosavo iš švietimo ministro pareigų todėl, kad jo visas troškimas išsilaisvinti iš visų techninių, kanceliarijų darbų ir paaukoti visą savo laiką ir energiją rašymui ir literatūrai. Jis ir dabar, profesoriaudamas Kauno universitete, nuolat sapnuoja apie tą dieną, kada ir iš tų pareigų galės pasiliuosuoti. Bėda, kad tuo tarpu aukštosiose mokyklose trūksta profesorių, todėl visa eilė rašytojų, literatų, veikėjų, mokslininkų, gydytojų laikinai turi užimti jų vietas. Ne tik rašytojas Venclova nori ištrukti iš universiteto, to paties trokšta Mikolaitis - Putinas, Balis Sruoga ir kt. Visi jie man sakėsi tik laikinai esą universitetų profesoriais. Visi jie laukia progos „pasisikandinti“ literatūroje. Ir tikiu, jog už metų kitų jie tatau galės padaryti. Nesistebėsiu, jeigu tada fašistai muš trivogę ir šauks, kad tie vyrai yra „nuskriausti“, „nubausti“, „atstatyti“ iš universiteto.

Kalbėjais su Dr. Girdziuskausku. Pirmiau jau sveikatos ministro vietą. Jis man sakė, kad iš tos vietos jis pats pasitraukęs bei prašęs, kad jį paliuosuoti. Jam nepatikę būti pareigūnu, kurio darbas susideda beveik išimtinai iš sėdėjimo raštinėje, planavimo ir prižiūrėjimo. Dabar jis yra Lietuvos Raud. Kryžiaus pirmininku. Taipgi profesorium V. Girdziuskauskas. Labai pasitenkinęs savo darbu ir pareigomis. Raudonajame Kryžiuje jis apie save turi susispietęs visą eilę gydytojų ir akademikų, kaip Dr. Katilius, akad. Budris ir kt. Nei biskutelio jis nepasigenda ministro vietos. Galiu užtikrinti, kad jis nepraso ir nenori jokių fašistinių pabėgėlių simpatijų.

Nelaimingas G. D. nepasigaili asarų ir Mikasei Meškauskienė. Ji irgi buvusi Meno Reikalų Valdybos viršininke, o dabar nebesanti. Jis nežinąs, kas su ja atsitikę ir už ką ji tapusi „nubausta“. Tuo tarpu, girdi, „Meno Valdybos viršininku, kaip žinoma, yra Feljetonistai Gričius.“ Čia vargšas apsimelavo, nes Meno Reikalų Valdybos viršininku yra Juozas Banaitis, o Augustinas Gričius jo pavaduotojas.

Keletą sykių būvau susitikęs Mikasei Meškauskienę ir gražiai pasikalbėjome. Meškauskienė yra sena ve-

kėja, daug komunistams padėjusi smetoninės diktūros ir teroro laikais. Šiuo tarpu jai įstraukti į kurį nors atsakingą ir įtemptą darbą trukdo jos sveikatos stovis. Ji skundžiasi sąnarių reumatizmu, ypatingai skaudą kojas. Man išvažiuosiant, ji šiek tiek jau dirbinėjo Centralinėje Komisijoje Amerikiečių Dovanų Priimti ir Išdalinti. Fašistams, žinoma, labai džiugu, kad tokia nuosirdi ir energinga veikėja, kaip Mikasei Meškauskienė, ligos sulaikoma nuo svarbių Lietuvos atstatymo darbų, kuriems taip labai reikia atsidavusių ir nuosirdžių darbininkų.

Vienybės bendradarbis apgailestauja, kad Paleckis ir Gedvilas tebesėdį savo aukštosios pareigose — Paleckis kaip Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas, Gedvilas kaip Ministrų Tarybos Pirmininkas. Bet ir jie, girdi, „negali būti absoliučiai saugūs“.

Bet kodėl Tarybų Lietuvos pareigūnai turėtų būti „absoliučiai saugūs“, tai yra, kad tose vietose jie pasilikis amžinai, iki gyvos galvos? Juk Lietuvoj nėra monarchijos, ji yra respublika, jos prezidentui, pirmininkui bei ministrų vietos nėra paveldėtos, nėra įgimtos. Juos į tas vietas išrenka Lietuvos žmonės. Kaip greitai kuris pasirodo ne-

tinkamas savo vietai, bei tinkamesnis arba reikalingesnis kitai vietai, jie tuojau padaro pakeitimą, nelaukdami keturių ar šešių metų. Jeigu taip, tai kodėl Paleckis, Gedvilas ar kitas ministras bei viršininkas turėtų būti toje vietoje per amžių amžius.

Kalbėdamas apie tuodu vyrų, pabėgėlis G. D. sako: „abu liudininkai, buvo gana žinomi ir aktyvūs jauniesniųjų liudininkų partijos veikėjai. Abu tik labai vėlai, bolševikams jau pušiau okupavus Lietuvą, teistojai į komunistų partiją.“

Kas liečia Paleckį, tai tiesa, bet netiesia apie Gedvilą. Jis man prisiminė tuos laikus ir turėjo gražaus juoko pasakodamas.

Smetonos dinastijos viešpatavimo laikais Gedvilas redagavo laikraštuką „Zemaitė“, kuris mokėdavo labai skaudžiai įgilti smetonininkų hierarchijai. Smetonos kabinete keletu atvejų buvęs iškeltas klausimas Gedvilą areštuoti, bet negalėdave susitarti. Vieni smetonininkai teigdave, kad jis yra bolševikas - komunistas, kiti gi prisimygę tyvintindave, kad jis tiktai „pablūdęs“ liudininkas, įtakingas jaunas veikėjas, kurio suareštavimas tik išjudintų visą „širšų lizdą“. Taip jis ir išlikdave laisvas — tik dėl nesutarimo smetonininkų vietos. Tuo tarpu, suprantama, visą laiką Gedvilas buvo Lietuvos Komunistų Partijos nariu.

Kas Ką Rašo ir Sako

NUBUČIAVO PETRO PIRŠTA

Klerikalų Drauge rašo vienas asmuo, apsilankęs Sv. Petro bazilikoje Vatikane, ką jis matė. Jis, be kitko, matė šv. Petro stovylą, ir pridėda:

„Tai garsioji stovyla, kurios kojos didysis pirštas nudilęs nuo bučiavimo. Šandien ji nepaprasta. Ant galvos brangi triaukštė tijara. Užvilka tikra socheta. Ant krūtinės Vyriausiojo Ganytojo kryžius. Graži stula ir brangi kapa — lyg gyvas Bažnyčios Valdytojas sėdėtų. O ant pakelto piršto žvilgavę žvejo žiedas.“

„Žiūrėk ten rubinai, deimantai... tijaraj, kryžiuj, žiede... — šnibzdėjo lenkiškai pora ponučių.“

Nežinome, iš kokios medžiagos minėtoji stovyla padaryta: iš marmuro ar juo? Bet užtenka to, kad didžiulis Petro pirštas jau sunykęs, — nubučiuotas! Taip, tikintieji žmoneliai, nepaisydami, jog gali užsikrešti (ir užsikrečia) ligomis, bučiuoja Petro kojas. Yra tačiau ir gud-

resnių tikinčiųjų: jie paliečia savo ranka stovylą ir paskui ją pabučiuoja, užuot bučiavus nudilusį „uolos“ pirštą. Jie, vadinasi, galvoja ir rūpinasi savo sveikata.

Žinoma, ne apie tai mes čia norėjom kalbėti. Mums svarbu štai kas: Draugo bendradarbis žymi, jog ant tos stovyklos prikrauta rubinų, deimantų, ir kitokių brangiausių pasaulių daiktų — benaudisčių papuošalų. Jie ten stovi be reikalo, juos turi saugoti kareiviai, kad kas nors, bebučiuodamas pirštą, jų nenukniakutų.

Argi nebūtų praktiškiau tuos brangumynus nuimti nuo stovylos ir sunaudoti biednuomenės sušelpimui? Juk ir pats popiežius ne sykį pareiškė, kad jam rūpi vargdieniai. Kunigai ir vyškupai nuolat apie tai kalba (žinoma, tai tik žodžiai — darbais jie elgiasi kitaip).

Taip, daug sveikiau būtų, jei tuos turtus sunaudotų vargdienių ašarai nurošiuotyti!

Skaitytojų Balsai

Aš Noriu Išsireikšti Kas Link Laisvės Turinio

Krislai man patinka, nepraleidžiu jų neperskaitęs, trumpi, aiškūs ir naudingi.

Pirmame puslapyje telpa daug trumpų žinučių, bet aš randu trūkumą jame. Jeigu parašyta, kad namas sugriuvo, traukinys susidūrė, mainose užgriuvo, man atrodo, kad trūkumas yra tame, kad nebūna paaiškinama, dėl ko tas įvykis ir dėl ko tas ar kitas neturėtų įvykti.

Editorialai šimtu nuošimčių yra geri. Laisvės skaitytojai neturėtų praleisti jų neperskaitę.

„Kas Ką Rašo ir Sako“ skyrius daugiausiai kritikuoja lietuviškus fašistus. Tas skyrius yra labai vietoj, bet permažai jame telpa kritikos. Mano supratimu, turėtų būti lietuviškų fašistų kailis vanojamas dvigubai, arba keleriopai tiek. Skyrius turėtų būti paplatintas, padidintas.

Mes gerai žinome, kad lietuvių fašistų spauda užpildyta fašistiniu brudu, užpildyta įvairiais užpuolimais ant darbo žmonių, kurie dirba dėl žmonijos gerovės. Fašistai niekina ir šmeižia dienr. Laisvę, jos vėdejus, redakciją, Laisvės darbininkus, Laisvės bendradarbius ir Laisvės skaitytojus. Abelnai, drebia purvais į visą pažangiąją, demokratinią nusistačiusią visuomenę.

Aš tikiu, kad būtų sveika ko daugiausiai senų narių išieitų iš SLA!

Patartina nemesti SLA narystės, bet pasirinkti tokią planą, kuris būtų tinkamiausias nario nuožūrai, kad pasilikus SLA nariu je SLA nariai pajus tuos sunkumus, ir pamatys, kad SLA turtas mėtomas be reikalo, tada visoki blofetriai turės pasitraukti iš SLA viršūnių ir užleisti vietas tiems, kurie rūpinis SLA antolau.

Reikia tikėti, kad ateity LA gerove. Todėl nemeskim ir nebėkim iš SLA, nors ir prisieina dabar vieną ar kitą nesmagumą pakelti. SLA Senų Narių Komitet.

Laisvoji Sakykla

PATARIMAS SENIEMS SLA NARIAMS

SLA Pildomoji Taryba, su pagalba aktuarių ir advokatų, kuriuos susikvietė į SLA 44 seimą, kad pravedus Viniko išgalvotą konversiją, užkrauna dvigubus mokesčius ant senų SLA narių. Aktuariai ir visokie Pild. Tarybos bičiuliai, muilina delegatams akis, kad jie nepamatyti tikros tiesos, kam ta konversija yra reikalinga. Taip jiems tas ir pavyko; 44 seimas Tarybos persamą konversiją priėmė! Bet tarybai nepavyko įtikinti delegatus, kad jie nematyti, kad ta konversija yra daug daugiau reikalinga lėšų fondui, kaip apdraudus fondui; tu faktų negalėjo paslėpti nuo delegatų ir SLA narių. Lėšų fondas yra taip sumenkėjęs, kad net kelias dešimt tūkstančių dolerių yra suvalgęs Našlių ir Našliučių fondo pinigų, neskaitant kitų fondų, kurių je vadina „paskola“, o tuo pačiu tarpu patsai Vinikas raportuoja, kad SLA apdraudus fondas stovi net 114.14% 1945 metais ir kas metai tas nušimtis didėja.

Reiškia, apdraudus fondas stovi gerai, nes stovi geriau, kaip 100 nuošimčių. Tiktai keletas metų atgal, kada Susivienijimas stovėjo su 101 nuošimčių apdraudus saugumoje, nereikėjo ir nebuvo kalbama apie dvigubą apkrovimą mokesčiais senų SLA narių, nes tais laikais buvo užtektinai pinigų lėšų fonde.

Per paskutinius kelius metus SLA prasidėjo be reikalingas eikvojimas SLA pinigų iš lėšų fondo, kuri taip ir nualino, ir galo tam eikvojimui nesimato.

Paimkim tiktai vieną iš daugelio įvykusių pavyzdžių. Pild.Tarybos protokolo (Tėvynės No. 31) pasa-

kyta: „Apšvietos Komisijos nariui dr. P. Grigaičiui kevalionės ir šeima, sugaišties ir hotelio išlaidos \$222.80 ir už dviejų metų tarnyba komisijoje \$125.00, viso \$347.80.“ (turėtų būt \$347.80.). Tai tik vieno šeimo išmokėjimas ir viena bilo, o kiek buvo pirmiau ir dar kiek bus p. Grigaičiui išmokėta! Už ką p. Grigaičiui yra taip riebiai mokama? Ką Grigaitis gero padarė, atvažiavęs į 44-seimą? Ir nuo kada Grigaičiui prasidėjo apmokėjimas už „tarnybą“? Ar yra skaitoma už tą „tarnybą“, kur Grigaitis diktuoja Bajorui, kas turėtų būt rašoma Tėvynėje? Tokias sumas SLA dabar m o k a ž m o n e m s, kurie nėra nei vieno nario prirašę į SLA, ir kurie tankiai pamiršta savo duokles užsimokėti į SLA. Čia tiktai pavyzdys apie vieną apmokėtą bilą, kurią kiekvienas SLA narys mato ir jaučia, kad jo sumokėti pinigai mėtomi be reikalo!

Nors mes sakėm ir rašėm, kad nežmoniškas apkrovimas mokesčių ant SLA senų narių nėra reikalingas, bet suorganizuota klika, kuri yra riebiai apmokama, mokėjo apdumti SLA narių akis ir dabar jie tenai bosauja ir praveda tokius įstatymus, kokius jie nori.

Dabar mes, seni SLA nariai, stovim ant tos kryžkelės ir gal ne vienas iš mūsų nežinom, ką daryti. Mes, SLA Senų Narių Komitetas, darom tokią išvadą: SLA senas narys, išbuvęs Susivienijime per dešimtmečius, sumokėjo šimtus dolerių, išnaudojo savo visą energiją budavojimui SLA. Mesti jam dabar SLA būtų didžiausia skriauda. Taipgi būtų duodamas didžiausias laimėjimas tai kliikai, kad

PHILADELPHIA, PA.

DIDYSIS PIKNIKAS

Paramai Dienraščio Laisvės

Ivyks Šį Sekmadienį, Prieš Labor Day

RUGSEJO 1 SEPTEMBER

Crescent Picnic Grounds

56 Cornell Avenue

Gloucester Heights, N. J.

Piknikas prasidės 11 valandą ryto. Įžanga 50c.

Turėsime Įvairių Valgių ir Gėrimų,

Gros gera Orkestra Šokiams

Kalbės Drg. ANTANAS BIMBA, Laisvės Redaktorius.

NEPRALEISKITE PUKIOS PROGOS, ATILANKYKITE, PASILINKSMINKIT IR PAREMKITE SAVO DIENRAŠTĮ! — ISSIKIRPKITE KELRODĮ DABAR:

KELRODIS: Automobiliais važiuodami iš Philadelphijos ar per Philadelphia nuo Delaware Bridge, laikykitės Crescent Blvd. (Route 130), lygiai 5 mylios nuo tilto iki pat vietos. Važiokite iki Nicholson Rd., kur ant vieno kampo yra Billy's Musical Bar, ant kito kampa Atlantic Gas stotis ir čia pasukit po dešinei ir už vieno bloko rasite pikniko vietą.
Kurie važiuosite busais, tai nuo Market St. Ferry paimkite No. 52 Bus Century-Transit Co. ir jumis daveš iki pikniko. Busai išeina iš ryto: 9:45, 10:10, 10:25, 10:50, o nuo 11 valandos ryto ik 2 val. dieną eis kas 15 minučių. Parvažiuoti vakare, tarp 7 ir 8 val. eis kas 10 minučių.

7-11-46

VAIVORYKŠTĖ

Parašė VANDA VASILEVSKA

★ ★ ★

Vertė IR. POVILAVIČIOTE

(Tąsa)

Ziūrėjo į ją plačiai atvertomis akimis.
—Čia, pas mus, į kaimą?
—Pas mus, sūneli...
—Ir į Rudus užeis,—paklausė pašnibždomis, lyg patikėtų paslaptį.
—Ir į Rudus, kaip gi, ir į Rudus... Į visas vietas... Iki Dniepro ir už Dniepro, į visus kaimus ir miestus... Iki sienos ir toliau, kur tik žmonės po vokiečių miršta, į visus vandenius ir žemes, kur tik žmonės po vokiečių miršta...
—Ir tėtė sugrįš į namus?
—Sugrįš, sūneli... Išeis iš miško partizanai, pareis tada, į savo namus pas savuosius...
—Ir bus, kaip buvo seniau?
—Ir bus, kaip buvo seniau,—pakartotojo. — Taip, taip, sūneli, bus dar geriau, negu kad seniau buvo...
Nutilo. Ji pagalvojo, argi gali būti, kad dar kada nors bus, kaip seniau buvo? Kad troba apaugus saulėgražomis ir darželyje malvos augtų, tos didelės, rausvos, kurių sėklas Lida atvežė iš miesto, ir vaikai linksmai krykštaudami bėgios į mokyklą, ir Zina vasarą, per didžiausią darbymetę, eis į vaikų darželį, kur mažyčiai žais plautį, dainuojama ratelį? Ir troboje bus pakankamai duonos, ir moliūnėse puodynėse pieno, ir vakare sueis į klubą laikraščių paskaityti?
O juk tai bus. Nežiūrint visko, kas atsitiko, visų žaidimų, padarytų kaimui. Jau nebėgs į mokyklą Miška, neužtrauks dainos lauke Levoniukų Mitka, vesis prie traktoriaus Olena, nesidairys merginos į Vacijų Kriaučiuką, bet juk gyvenimas eis savo vaga, vešlus, greitas, ir kiekvienais metais aukščiausiai plauks kviečiai laukuose, ir sunkesnius vaisius ves jauni skiepai, ir daugiau pieno duos tvartuose, ir daugiau jaunųjų važiavimų mokytis į miestus. Ir tiktai viena reikėjo išverti, reikėjo iškentėti, reikėjo nepasiduoti, nepasiduoti, nepasiduoti...
Troboje pasidarė rausva. Saulė leidosi nudažydama dangų aušros spalvomis. Fantastiniai lapai ant užšalusių langu suspindo rožės ir auksos spalvomis. Ir pasaulyje greit temo, slinko šešėliai, ir horizonte dar stovėjo spalvos, kai danguje patekėjo mėnulis, šaltas kaip ledas, sidabrinis kaip ledas, ir ėjo savo tolimą kelią. Saulėleidžio šviesa įsiliejo į mėnesio šviesą, ir danguje stovėjo šviesos stulpai, spindintieji, sustingę, negyvi.

Bet tą vakarą tamsa tarytum užgūlė širdis, sunkesnė ir gilesnė, kaip visa, kas iki šiol buvo pergventą. Nenutolo kelyje žingsniai — per kiemą ėjo belaisviai, vaiduoklių eitynės liesi, juodi, deginami karščio, plakami bado. Sniege pasilikdavo kruvinas jų basų, žaizdotų kojų pėdsakas. Klaidžiojo tarp trobų, neduodavo miegoti, buvo girdėti patvoriais tas užkimes, bausis šauksmas: — Duonos! Ziūrėjo žmonėms į akis tos akys, giliai įgriuvusios į akių duobes, liepsnojančios, klaičios. Rudavo krauju purvini skudurai, dengiantieji žaizdas. Dusliai aidėjo širdyse buočių smūgiai, pliekė širdis kareivių rėkavimai, raginantieji anuos, kaip gyvulius.
— Ei, pravirko bernužėliai šaunūs turkų nelaisvėje, pačiuose, kalėjime...
Kada gi tas buvo, kaip tas buvo? Ne, ne, buvo ne tas, ne turkų nelaisvė, ir ne turkų laivai tolimose jūrose, ir ne turkų lenktas kardas virš galvos. Ne, tai nebuvo stulpai nuo Niežino iki Kijevo, ant kurių sodino valstiečius ponas Patocikas. Ne, tai nebuvo seniai, seniai užmiršti totorių keliai Ukrainoje. Daugiau ugnies ir kraujo buvo Ukrainos žemėje, daugiau mirties ir ašarų buvo Ukrainos žemėje, negu tais senais žilais laikais, apie kuriuos prisiminimas dainose pasiliko amžiams.
Kokia gi daina nusakys visa tai, kas vyko iki Dniepro ir už Dniepro, visoje neaprepiamoje Ukrainos žemėje tomis jaunomis, baidiomis dienomis, kurios atėjo į ją, užplūdo kaip maras, kaip potvynis, kaip pikta audra, išdraskanti lizdus? Kokioj gi dainoj galės būti tiek raudono kraujo ir kartūvių gigrždėjimo, ir vaikų vaitojimo, ir žūstančių ir Ruduose ir šimtuose kitų vietų už spygliuotos vielos? Ir kas gi panorės dainuoti tokią dainą, nukrečiančią siaubo šalčių?
— Ne, ne,—galvojo bobos ir stengėsi nuvyti nuo savęs einančių keliu belaisvių vaizdą. — Nebus tokios dainos. Reikės pasiraityti rankoves, iš naujo pastatyti

trobas ir namus. Apsėti žemę kviečiais, kad sušnarėtų neaprepiami laukai, siūbuojantieji nuo vėjo kaip jūra. Padengti sukurvintą žemę kviečių auksu, saulėgražų saulėmis, žydinčių sodų besijuokiančiu baltumu. Mėlynais linais, rausvais ir baltais grikliais, aukštų kanapių mišku. Kad neliktų nė pėdsako, kad neliktų nė žymės vokiečių kojos lygumose paliai upes, plaukiančias į tolimą Juodąją Jūrą.

Į kaimą nusileisdavo miegas, sunkus, nemalonus, neduodantis poilsio akims, neduodantis ramybės širdims, nenešantis nuraminimo. Sasa blaškėsi per miegus, sūkavo nesuprantamus žodžius.
— Sūneli, sūneli...
— Ką? — pašokdavo išsigandęs.
— Pabusk, pabusk, matyti, negerą sapną susapnavai.

Ziūrėjo į motiną nesuprantačiomis akimis, apsisversdavo ant kito šono ir bematant užmigdavo, kol vėl pradėdavo jį kankinti sapno slogutis, sunkiai užgūlęs krūtine, atkaklus ir įkyrus. Baniukienė stenėjo, vartydamasi lovoje. Skaudėjo, maudė pilvą, bet ne tai kliudė, — tik lietas, senai skustas veidas ir degančios akys po kruvinu skuduru.

Troboje už būstinės miegojo Grochacas. Melanija toliau tęsė savo mąstymų giją, atkaklią, beviltišką, plūstančią krauju. Vėl praėjo diena, vėl slinko diena, ir niekas nepasikeitė. Burnoje buvo sausa, lūpos skirdo nuo troškulio, akyse kilo, pasirodydavo kaip filma kine, anos dienos vaizdas. Na taip, na taip, kaip tik taip buvo... Ten kaimė kažkas vyko, žmonės gyveno, mirė, — diena buvo girdėti sūviai kelyje, juk vokiečiai nešaudė veltui, — žmonės mirė, o ji gyveno ir gyveno, sėdėjo čia už storų sienų, augino savyje vokišką išperą, vokišką benkartą...
Jevdokimas dūsovo ir sukiojosi savo vietoje prie sienos.
— Negalite miegoti? — klausė Čeciorienė.
— Ne... Kur ten man miegoti... Ką čia primiegosi? Ir jūs gi taip pat negalite miegoti...
— Tai aš taip sau galvoju, mąstau,— į ką gi jie šaudė, į ką? Kažkur arti šaudė...
Jis suprato, apie ką ji galvojo.
— Nesuprasi, arti, ar toli... Už sienos gali atrodyti taip ir taip... Aš manau, kad ne arčiau, kaip už cerkvės.
Ji atsiduso.
— Kas ten žino...
— Išeisime, sužinosime, — tyliai pasakė Olga Palančiukaitė.
— Žinoma, žinoma taip, — pritarė Čeciorienė.
Matyti, labai norėjo mergina išgirsti patvirtinant, kad išeis. Kad juos išeis iš čia ne į aikštę, į vokiečių skyriaus šūvius, bet į laisvę, į kaimą, kur bus galima kalbėti su žmonėmis, su laisvais žmonėmis laisviems žmonėms.
Atsiduso.
— O jūs mums, dėduli, papasakotumėt ką, kad jau taip neima miegas... Greičiau laikas praeis...
— Ką gi aš tau papasakosiu... — galvojo jis. — Ir pasakoti nesinori...
— Padainuokite, — paprašė Olga.
— Ką tu, ką tu, čia dainuoti!
— Kodėl ne, tyliai padainuokite, neišgirs.
Tamsoje jis palingavo žila galva.
— Na, tebūnie taip... Sena daina, mano senelis ją dainuodavo... Bet ir jis iš savo senelio žinojo... Sena daina, — kaip Ukraina...
Uždainavo virpančiu, tylu senio balsu:

Oi, niema, niema pravdy na sviti,
Skrizj niepravda panuje...
Oi, jaka duša choče dobre žiti
Chai za pravdu vojuje...
(Oi, nėra, nėra teisybės pasaulyje, visur neteisybė viešpatuoja...
Oi, kuri siela nori gerai gyventi, tegu už teisybę kovoją...)
— Kur čia tau dainuosi... Su lyra tai senoliai dainuodavo seniai, seniai...
— Nieko, dainuokite, kad ir be lyros...
Ne taip ilgu.
Oi, pošle hospodj ta dobra tomu,
Chto za pravdu vojuje...
(Oi, tepasiūnčia viešpat tam gerą, kurs už teisybę kovoją...)
Tamsoje jos klausė virpančio, senio balso.
(Bus daugiau.)

Philadelphia, Pa.

Rugpjūčio 25 d. po pietų ištraukė ir krūmus pažiopsoti po saulės spinduliais porą valandėlių. Nuvažiuojame į paskirtą vietą ir susitinkame kelis biznierių. Pirmas sako: Alo, alo! Ir stato man klausimą: Ar bus karas tarpe Sovietų ir Amerikos? Atsakau: Ne, nebus. Jie tuojau pašoka ant kojų ir šaukia, kad karas bus, nes čia yra darbas Joe, o ne juoslavus. Aš sakau: Būkite ramūs, miegokite spakaini, karo nebus.

Vienybė apnyko širdis ir ji šaukiasi prie savo vienybėčių Philadelphiaj, kad jie būdėtų, nes kitaip, girdi, galės tos širdies sunaikinti Philadelphiaj tautiečius. Nes, kaip Mikelis rašo Vienybėje No. 13, kad Philadelphiaj klubų stalai, kedės, ir viskas apklotas raudonais plakatais. O ant sienų, girdi, kabo raudoni kalendoriai. Tai reiškia, kad mūsų tautiečiams bus kaput nuo tų širdžių.

Pabuskite, broliai tautiečiai. Kur jūs dabar randaties, kaput!

Kai A. Bimba sugrįžo iš Lietuvos, tai Philadelphiaj progresyviai lietuviai surengė jam prakalbą. Ir pirmiausia kreipėsi į tautišką klubą dėl svetainės, nes ten vadinamas progresyvis katalikas yra pirminku. Buvo tikėtasi svetainę gauti. Bet svetainės negavome. Tai visi tautiečiai džiaugėsi ir rankomis trynė iš džiaugsmo, kad mes negavome tautiškos svetainės. Nu, bet svetainė buvo gauta kitur, prakalbos pavyko gerai, aukų Lietuvos paramai sudėta daug. Mūsų priešų džiaugsmas buvo veltui.

Baigiant, Philadelphiaj lietuviai esate širdingiausiai prašomi atsilankyti į Laisvės pikniką, kuris paskutinis šią vasarą. Piknikas įvyks sekmdienį ant Crescent Picnic Grounds, 56 Cornell Ave., Gloucester Heights, N. J. Pulkite vieta. Visi ir visos būkite, o nesigailėsite buvę. Busas No. 52 nuo Market Ferry davė iki parko ir vaikštines nuo 9:45 val. ryto iki 2 val. po pietų. Zinių Rinkėjas.

Lietuviškas TRAKTYRIUS
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Gerai Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virgintė 7-4499

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreiptis
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1681

New Haven, Conn.

Mūsų LDS 16 kp. Ligoniai Sunkiai susirgo Teresė Šoliunienė ir jau ilgą laiką, kaip serga ir po gydytojo priežiūra randasi. Bet kaip girdėjau, kad jau eina geryn, jau pasikelia iš lovos ir kiek gali pavaiškėsiot po stubą. Bet Teresė Šoliunienė reikalinga tankiai atlankyti, ypatingai draugės moterys turėtų tą padaryti.

Antras ligonis, tai jau mūsų demokratiško judėjimo veteranas, Juozas Kunca, kuris sunkiai susirgo ir likosi išgąskintas į ligoninę. Buvau Kuncaj ligoninėj atlankyti, tai jau, kaip jis pats išsireiškė, ligos pavojus prašalintas, bet reikės ilgo poilsio. Šiuos žodžius berašant, neteko sužinot, ar Kunca dar ligoninėj, ar jau namie. Man atlankant Kuncaj, nusiskundė, kad mažai kas iš organizacijos draugų atlanko. Paklausiau, kodėl? Tai atsakymo nesurado aiškiau. Linkiu abiem ligoniam laimingai ir greitai pasveikt ir vėl kartu su visais lankyto organizacijų susirinkimus, o ypač J. Kunca, kaippo menų mylėtojas, reikalingas. Juk reikės newhaveniečiams rengtis prie kokios meniškos programos, ruduo jau artinasi, visgi ką turėsime surengti. O kaip tik J. Kunca visokiems veikalams tinkamas, kaippo geras, patyręs aktorius nuo senų laikų.

Taisykitės, draugai, jūs reikalingi sveikųjų tarpe.
★ ★ ★
A. Bimba Krisluose rašo, kad mažai dabar yra korespondencijų dienraštįje iš kolonijų. Na, visa kaltė palieka vasarai. Mano manymu, visai ne! Vasara, ypatingai ši vasara, leido kiekvienam, kuris tik nori rašyti, nes nebuvo per karšta. Vasarą galima ir parke kur po medžiu sėdintiam

J. J. KASKIAUČIUS, M. D.
580 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8242

JUSTIN M. BUYAUSKAS
MATTHEW A. BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktoriai
NEWARK, N. J.
426 Lafayette Street
TEL. MARKET 2-5172
Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu.

parašyt, arba kur kieme po vilvogėms sėdėdamas puikiai gali rašyti. Bet veikiausia priežastis ne vasara, bet redaktorių, kurie, kai kada jiems užėina, visas kolonijų korespondencijas arba į gurba pasiunčia, arba per pusę nukerta. Redakcijos atsakymuose korespondentams tik pasako, "atleiskit už tai."

Kaip redakcijoj viskas "sunormalės", tai ir vėl jūs galite rašyti, o red. patalpins.
Na, dabar, draugai korespondenti, rašykite, jau redakcijoj viskas "sunormalėjo," jau A. Bimba į mumis atsisaukė.
M. Antanuk

P. S. — Gavau atvirutę nuo M. Janonienės, iš Baltimore, Md. Draugė M. Janonienė man pranešė, kad ji randasi ligoninėj. Mes su senute Janoniene buvom susitarę per laiškus susitikti Phila., "L." piknikė. Dabar senutė jau randasi University Hospital, Baltimore, Md.

Linkiu jums, drauge, pasveikt ir antrus metus tame pačiame parke susitikti, kur buvome susitarę dabar susitikti.
M. A.

VERTA PAKARTOTI

Kartais ir žagrė išvirsta iš vagos; ir baltas pyragas, kai kasdien jo gauni, pasidaro nebeskanus.
Josephus.

Vieni žmonės gimė nežymiais, kiti pasiekė nežymybę.
V. B.

Kas tik pats iš savęs mokosi — turi neišmanėlių savo viešpačiu.
Johnson.

Juo daugiau darysi tą, ką žinai, — juo daugiau žinosi, ką reikia daryti.
Jenkins.

Geriaus nuo darbų dilti, negu apaugti pelėsiams nuo neturėjimo ką veikti.
Jeffer.

Vienas lašas medaus daugiau mūsų pagaus, negu kibiras smalcos.
Lincoln.

FIRE HOUSE INN
John Baron Savininkas
25 East Marie St. Hicksville, L. I., N. Y.
Meldžiame užėiti pas Baroną, nes ten rasite gerą Joną, kuris duos jums šnapso, vyno ir alaus. Prie to, čia yra skanus užkandžiai ir bendrai linksma atmosfera.
Yra vieta automobiliam pasiparkyti ir svetainė pokilims.

RONKONKOMA 8634 **TELEPHONE STAGG 2-5043**

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminėti ir pasišokti, užėina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklynė
PARĖ KIEKVIENĄ SEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
(Skersal nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrušta mūsų šermininė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Vardo Reikšmė

Lietuvių tautos senumas, prakilni, herojiška istorija ir prie to viena iš seniausių gyvųjų kalbų lietuvių tautą kečia ir tinkama aukštj. 6—7 šimtai metų atgal, Lietuva buvo stebuklinga šalis: turėjo savo dievus, dievačius, dievaites, deives. Kur lietuvis ėjo, kur akis pasuko, visur jis matė gamtos grožybių reginius, kuriuos jis garbino. Garbino dangaus kūnus, taipgi saule, mėnulį, žvaigždes ir grupes žvaigždžių. O ką bekalbėti apie žemę? Ji buvo pilna Dievų ir "dievulėlių", beveik visa Lietuva buvo garbinama. Laukuose tūlos vietos, o ypatingai papūpės, kalnai, girios, tūlos ganyklos, lankos, pamikės! Mūsų protėviai įžiūrėjo dievišką esybę visame.

Tarpe dievų ir liaudies kordinuotais ir dievų valios reikėjais buvo Krivių Krivaičiai. Lietuvių istorijos žinovai paduoda, kad buvo 48 Krivių Krivaičiai, — užbraši yra Praetorius ir Norbutas.

Praetorius: V a i d e v u t i s, Brudenis, Tarajis, Perdustis, Markis, Merunas, Geružis, Dyvaitis, Prutenis II, Snapatitis, Teleinis, Deivaitis, Nergenis, Kartivaitis, Kulnys, Snapatitis II, Taigela, Narbaisis, Griadaivis, Austomas, Moleinis, Taidas, Ramojis, Darsgaitis, Menkgailla, Paliejus, Postva I, Maranga, Lavaila, Tureitis, Nerys, Vibrotas, Bartaitis, Perkandis, Sergaila, Stiprys, Xeisi (Leišys?) Karkojis, Pamolojis, Postva II, Tiksvaitis, Nadras, Boitonas, Daisitis, Tormeisa, Kirbuida, Amalis, Alepis.

Dabar pažūrėsimė į Norbuto sąrašą. Norbuto: Veidevutis, Brutenis I, Budonis, Deniges, Beraustas, Markis, Meksunas, Geružis, Tyvaitis I, Brutenis II, Napailis I, Teleinis, Tyvaitis II, Nergenis, Gardievaitis, Konis,

Napeilis II, Jagela, Nervažis, Grudeva, Austomas, Moleinis, Taidas, Ramojis, Dargigaitis, Mangaila, Balaišis, Postva I, Maranga, Laevitis, Toretta, Nergys, Vibrotas, Barbaiba, Barkandis, Jargaila, Tipys, Leišys, Katkojis, Pomolojis, Postva II, Napailis III, Tirgaitis, Nadroka, Boitonoras, Tormeiša, Kirbaida, Alepis.

Kaip matome, yra skirtumas užrašuose, bet turim imti į galvą, kad galėjo būti skirtingas laikas ir žinių šaltiniai.

Kaip jau sakiau, Lietuva buvo stebuklinga šalis, kada nebuvo "sakramentų", nebuvo "Dešimties Dievo Prsakymų", negalėjo būti grieko nei griešnikų. Lietuviai Dievų kalba gerėjosi, džiaugėsi visomis gamtos gėrybėmis!

Atydziai skaitykli žemiau paduotus vardus. Žodžius sprask, kaip nori. Ar jie tau ką primena lietuvišką? Žodžiai, kapitalinėmis raidėmis atspausdinti yra sanskritų kalbos žodžiai ir vardai: PAURAVA (Paura), KURUS (kuras), KAURAVAS, KUSA, KUTA (atkuta, prikuta), NARADA, MANAS, KAMA (kamava), RUDRA (audra), NIRMANA, NAKAYAS, RAGHAVA (Ragava), DAIVIKA, LAUKIKA, PAVAKA, PAVANA, PRAKASAS, MAKARAS, TANTARA, MADA, KUSIKAS, KARNA, ANGA, ASMANA, NARAKA, MUKA, MEDINI, DEVATA, DEVATAS, BANGA, DURVASAS (dervesis), GAUDA, GAURA, GAURI, GARGAS (vargas), GARGA (marga), GANDAKI (Gandakis), GUPTAS (gauptas), KRATAU, KANDU, GANADAVATAS, RIK, GAVALGANI, DARSANAS, DARBAS, DANAVA, DARADA, KRITTIKAS, SVASTI, TAMAS, TAD, VAIVASVATA, VASAVA, VARNA, VASUS

Isteigimas Tarptautinės Maisto Tarybos

Kada United Nations Food and Agricultural Organization laikė susirinkimą Washington gegužės mėnesį, tarptautinės pastangos kovoti badą veikė tik nuo vieno mėnesio ligi kito. Bet su isteigimu International Emergency Food Council darbas eis, pakol nauja istaiga pradės savo funkcijas.

Šalys, kurių atstovai dalyvavo konferencijoje, kuri isteigė International Emergency Food Council, buvo Argentina, Australija, Belgija, Brazilija, Čilė, Činija, Kuba, Čekoslovakija, Danija, Francija, Graikija (stebėtojas), Indija, Holandija, Naujoji Zelandija, Norvegija, Peru, Lenkija, Siam, Pietų Afrika, Anglija, Jungtin. Valstijos. Atstovautos organizacijos — United Nations, the Emergency Economic Committee for Europe, UNRRA (pasibaigia gruodžio 31 d., 1946 m.), Combined Food Board, International Labor Office (stebėtoju) ir International Bank (stebėtoju).

Pagaminatas raportas konferencijai parodo, kad su geriausiu noru vistik bus trūkusimas tarpe kiek maisto reikalaujama ir kiek bus pristatyta. USSR nebuvo atstovauta pirmame susirinkime, bet tikima, kad vėliau dalyvaus. Dennis A. Fitzgerald, iš Suvien. Valstijų žemdirbystės Departamento, buvo paskirtas Secretary General.

FLIS. Kas pasakytas, tuomi netrokštu, kad mes mokėtume sanskritų kalbą. Bet tuomi noriu, kad įsielotume daugiau apie Lietuvos praeitį. Kada krikščionybė atėjo į Lietuvą, iš viską žudė. Atmetė, kas lietuviams buvo arčiausias prie širdies ir godotina. Atnešė skausmus ir baimę. Tą jie vadino "šventa viera."

Didelį pasitikėjimą turiu, jog, kada Lietuva liko tarybine, ji galės krikščioniskus burus prašalinti ir artimo neapykantą išmest iš Lietuvos taip, kaip krikščionys išmėtė mūsų protėvių vardus ir atsinėšė savus.

Už šį mėnesį pažymėsiu keletą lietuviškų vardų:

Men. Sav.	Vardai
1	K. Avaras, Putginė.
2	P. Perkūnas, Kasa.
3	S. Taugardas, Ašara.
4	S. Kernius, Gilsė.
5	P. Praeilis, Šventovė.
6	A. Aulšas, Nemiga.
7	T. Pilėnas, Protenė.
8	K. Dauguolis, Merkinė.
9	P. Pervalkas, Daiva.
10	S. Smurgailis, Ašmena.
11	S. Asibutas, Laima.
12	P. Palemonas, Striva.
13	A. Eimuntas, Paruta.
14	T. Metis, Minija.
15	K. Utenis, Sigita.
16	P. Pranas, Dubysa.
17	S. Rugelis, Ale.
18	S. Devakis, Ragainė.
19	P. Bukantas, šviesuolė.
20	A. Karijotas, Labguva.
21	T. Butas, Neringa.
22	K. Ambikas, Ronža.
23	P. Gilus, Ringelė.
24	S. Sravokas, Gelgaudė.
25	S. Gailutis, Ludytė.
26	P. Vairagis, Vesta.
27	A. Gangis, Roželė.
28	T. Vizgirdis, Praurimė.
29	K. Liutas, Tiklė.
30	P. Angiras, Govinda.
31	S. Galvažanis, Lanka.

Rugpjūtis lytoniška vadinamas AUGUSTUS; tai yra 8-tas metų mėnesis, turis 31 dieną. Užvardintas pagarbai Romos imperatoriaus Octavijus Augustus. Senovėje tas mėnuo buvo vadinamas Sextilis.

P. A. Jatul.

Paryžius. — Italų delegacija taikos konferencijoje pasiuntė Brazilijai padėką už tai, kad Brazilija prašė palengvinti Italijai taikos sutarties sąlygas.

KRISLAI

KRISLAI

(Tasa nuo 1-mo pusl.)

Tai didžiulis dienasčio Laisvės piknikas Philadelphiajau čia pat — rugsėjo 1 d.

Labai norėjau jame dalyvauti, deja, kitos pareigos neleis man ten būti.

Prašau visus Philadelphiajos ir apylinkės laisviečius dėti visas pastangas, kad padarius šį pikniką pačiu didžiausiu! Iš Brooklyn ten bus trys didžiuliai busai, pilni publikos.

Bus ir automobilių!

PRISAIKDINTA NAUJA BOLIVIJOS VALDŽIA

La Paz, Bolivija. — Naujoji Bolivijos valdžia pirmė prisiekė. Tai laikinė valdžia iš trijų teisėjų. Jos prezidentas yra teisėjas Tomas Monje. Senoji diktatoriaus Villarroel'io valdžia buvo nuversta liepos 23 d. ir diktatorius pakartas.

NACIAI PLANAVO LIŪŲ PERRAIS KARIAUT PRIEŠ SOVIETUS

Nurnberg, Vokietija. — Vokiečių generolas Walter Schreiber teisme liudijo, kad naciai rengėsi pavartoti mirtinųjų ligų bakterijas prieš Sovietus po to, kai vokiečiai buvo sumušti Stalingrade.

Federacija Išleisianti Milioną Dolerių dėl Atominų Darbininkų Unijos

Oak Ridge, Tenn. — Sakoma, jog Darbo Federacijos vadai ketina išleisti milijoną dolerių, kad paveiktų cionaitin. atom-bombų projekto darbininkus balsuoti už Federacijos uniją, o ne už FIO.

Buenos Aires. — Pranešama, jog Argentina sumegs diplomatijos ir prekybos ryšius su Jugoslavija, Lenkija, Bulgarija ir Rumunija.

Jersey City. — Areštuotas Wm. Gela, ukrainų katalikų bažnyčios zakristijonas, už \$18,000 nusukimą.

Panama. — Krisdamas nuo medžio, didžiulis kokosinės palmės "riešutas" užmušė 99 metų senį Romualdo Maldonado.

Montello, Mass.

Smagu Pranešti Smagią Žinutę iš Mūsų Lietuvių Kolonijos

Teatrališkas Ratelj turėjo susirinkimą. Tarp kitko, kalbėjo ir apie delegatų pasiuntimą į Amerikos Lietuvių Meino - Kultūros suvažiavimą, kuris įvyks viduryj spalio mėn. Delegete išrinkta Anna Mineikaite. Nutarta apmokėti keionės tikieta. Alternatu apsiėmė Stanley Baronas, pareikšdamas, kad jis nereikalauja jokių kelionės apmokėjimų. Važiuosiu, girdi, savo kaštais, tai ir viskas!

Liuosybės Choras irgi turėjo susirinkimą. Pirrinko dar komitetą dėl surengimo pikniko, kuris įvyks rugsėjo 1, 2 val. po pietų, Lietuvių Tautiško Namo Parke.

Kalbėjo ir apie delegatų pasiuntimą į Meno Sąjungos suvažiavimą. Išrinkta Jean Brown (Zmuiden). Ji susitars su Mineikaite, dalyvaus ir koncertinėj programoj.

LLD 6 kp. laikė savo susirinkimą, nutarė pagelbėti finansiniam delegatų pasiuntimui. Taipgi išrinko komitetą, kad surengti koki parengimą delegatų išleistuvėms. Tą patį padarė ir LDS 67 kp. Nutarė prisidėti finansiniam ir išrinko 2 komiteto narius pagelbėti kę nors surengti.

E. Shimaitis.

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

VYRAI THE FLINTKOTE CO. SIŪLO

Nuolatinį, Apskritų Metų Darbą

UŽ GERĄ ALGĄ

PATYRIMO NEREIKALAUJAMA!

GRUPINIS APDRAUDOS PLANAS

KREIPKITES

PLANT PERSONNEL OFFICE

Oak & Central Aves. East Rutherford, N. J. (203)

MECHANIKAI

Patyre

Ornamental Line

NATIONAL BENT STEEL CORP.

53-01 Nurge Ave., Maspeth, L.I.N.Y. (202)

VYRAI MOULDERIS

Patyre Užuolaimai.

NUOLATINIS DARBAS

GERA ALGA

KREIPKITES

A. P. SMITH MFG. CO.

545 NORTH ARLINGTON AVE., EAST ORANGE, N. J. (201)

ŽYDAI GRASINA SPROG-DINT DAUGIAU ANGLŲ LAIŲ PALESTINOJ

Jeruzalė. — Anglai gaudina nuolatinus perspėjimus, kad žydai sprogdins bombomis daugiau laių, kuriais anglai deportuoja "neteisėtus" žydus ateivius iš Palestinos į koncentracijos stovyklas Cyprus saloj.

PRANEŠIMAI

NEW YORK & NEW JERSEY

LDS kuopų piknikas įvyks rugpj. 31 d., Liberty Park, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Įžanga 50c. Šokiui gros Antano Pavidžio Orkestra. Pradžia 2 val. diena. Šis paskutinis užkvietimas į šį pikniką. Tad visi esate kviečiami dalyvauti. Komisija prisirengus tinkamai priimti dalyvius, turėsime užtektinai aiaus ir gardžių kilbasų. Nepaisant, kad ir bus lietus tą dieną, visvien atvykite į pikniką! — Kom. (201-202)

ROCHESTER, N. Y.

Rugsėjo 1 d., 2 val. po pietų, Gedimino svietainėje, 575 Joseph Ave. įvyks prakalbos Kalbės S. Sasna iš Brooklyn ir kitautais kalbėtojas. Po prakalbų draugiška vakarienė. Visus kviečia — Mezgėjų Klubas. (201-202)

WATERBURY, CONN.

Parko Bendrovė ir ALDLD 28 kp. rengia pikniką, rugsėjo 1 d. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės lietuvius dalyvauti, bus užtenkamai laiko pasilinksinti, nes ant rytojaus bus Labor Day, bus progą pasilieti. Bus geras muzik. John Satulas orkestra. Komisija sako, kad bus užtektinai alaus ir kitokių įsigėrimų ir užkandžių. Kviečiame dalyvauti. — Kom. (201-202)

CHESTER, PA.

2 busai yra paimti važiavimui į Laisvės pikniką, rugsėjo 1 d., Gloucester Heights, N. J. Norintieji važiuoti, tuojau matykite V. Gizausko ir A. Lipičų, Kom. narius. Busai išvažiuos nuo Lietuvių Klubu, 11 val. ryto. (201-202)

LINDEN, N. J.

Lietuvių Liberty Park šėrininkų piknikas įvyks rugsėjo 1 d. Kviečiame visus dalyvauti piknike, 340 Mitchell Ave. Įžanga visiems veltui. Turėsime skanių valgių ir įvairių gėrimų, tad nepamirškite dalyvauti piknike. — M. Fraokp, koresp. (201-202)

PATERSON, N. J.

Petras Yanušis, antro pasaulinio karo veteranas, ištarnavęs apie 2 metu J. V. laivynė, dabar užlaiko valgyklą

CENTRAL DINER

23 West Broadway

Prašome užteiti. (200-201)

MONTELLO, MASS.

Dvieju dienu (Labor Day) piknikas įvyks rugsėjo 1 ir 2 dd. Rengia Liuosybės Choras, Liet. Taut. Namo Parke. Pradžia 1 val. diena. Bus muzikalė programa, visokių valgių ir gėrimų. Kviečiame dalyvauti. — Kom. (200-201)

PHILADELPHIA, PA.

Pranešimas Laisvės pikniko darbininkam. Draugai, rugsėjo 1 d., sugirinkite visi į Rusų Kl., 735 Fairmount Ave. Keletas draugų prižadėto nuvesti su mašinos pikniko darbininkus. Būkite prieš devynias ryto. South pusės draugai, susirinkite pas draugus Tureikius prieš devynias. Būkite laiku, kad nereiktų vėlintis. — J. Shapran. (200-201)

BANKŲ VALYTOJAI

Iki 50 Metų Amžiaus

DIENŌM IR NAKTIM DARBAS

NUOLATINIS DARBAS

KREIPKITES 9 IKI 3 P. M.

3-ČIOS LUBOS

41 BROAD STREET

NEW YORK CITY (202)

JACQUARD STAKLIŲ TAISYTOJAI prie C. & K. Automatic 4 X 1 Staklių. Gera Alga. Nuolatinis Darbas. Kreipkitės į C. & S. FABRICS, INC., 8 Morris Street, Paterson, N. J. (203)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

NAMŲ DARBININKE-PAPRASTA VIREJA. Patyrusi; 2 suaugę. Geras kambarys ir maudynė, puikus namai, \$160 į mėnesį pradžiai. Ketvirtadienis ir sekmadienis nedirbama. Reikalinga referencos. 259 New York Ave., Brooklyn. PResident 4-1432. (201)

MERGINOS INDŲ ATEMEJOS

2 Pilnam Laikui

4 Daliai Laiko

GERA ALGA

UNITED NATIONS CATERERS

United Nations Building

LAKE SUCCESS, LONG ISLAND (202)

GIRLS! YOUNG WOMEN!

We have many interesting jobs for wrappers, pasting machine trainees, etc. Here are excellent opportunities for good earnings and rapid advancement in one of the country's largest book binding concerns. No experience necessary. You will be paid while learning!

5 DAY, 37½ HOUR WEEK

TIME & HALF OVERTIME

DAY & NIGHT WORK

EXTRA PAY FOR NIGHTS

COMPANY CAFETERIA

VACATIONS WITH PAY

APPLICANT MUST BE ABLE TO READ AND WRITE ENGLISH.

SEE MR. BERNARD FIFTH FLOOR

WOLFF BOOK MANUFACTURING CO.

526 WEST 26TH ST., N.Y.C. (207)

MERGINOS!

Sudėjimui skėnėmų į kostumų jewelry. Patyrimas Nereikalingas

VIRSLAIKIALI \$25 PRADZIAI

5 dienu savaitė

MODERNE COSTUME JEWELRY CO.

233 W. 42nd St., N. Y. C. (203)

MERGINOS

Mes Pakėlėme

SAVO PRADINĖ MOKESTI!

PASTOVOS DARBAI

LINE OPERATORĖS

Maisto Pakavimo Departmente

Vakacijos Su Alga

Muzika Laike Jūsų Darbo

Bonai Atsilyėjimuisi Darbe.

BURRY BISCUIT CORPORATION

963 NEWARK AVE.

ELIZABETH, N. J. (207)

MERGINOS

Fabrikos darbas.

Patyrimas nereikalingas.

Pradinė alga \$30 už 40 val. savaitė.

Laikas ir pusė už viršvalandį.

Pakėlimas po 4 savaites.

A. & N. BEHAR, INC.

167-54th St., B'klyn. (169)

MONTELLO, MASS.

Dvieju Dienų (Labor Day) **PIKNIKAS**

Lietuvių Tautiško Namo Parke

Winter Street, ant Keswick Rd.

RENGIA LIUOSYBĖS CHORAS

SEKMADIENĪ

Rugsėjo 1 Sept.

Pradžia 1 val. diena

Bus muzikalė programa, sporto žaidimai. Piknikas tęsis iki vėlumos.

PIRMADIENĪ

Rugsėjo 2 Sept.

Piknikas Prasidės Nuo Pietų

Šokiai 4 valandą dieną. Bus Gera Orkestra

Turėsime gerų valgių ir gėrimų.

Kviečia visus dalyvauti—Komitetas.

NAKTINIS PIKNIKAS

Rengia LDS kuopos, New Jersey ir New York apylinkės.

Ivyks Šeštadienį

Rugpj. 31 August

LIBERTY PARKE

340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

ĮŽANGA 50c (SU TAKSAIS)

Tai bus nepaprastas piknikas. Prasidės 2-ą valandą po pietų ir tęsis iki 12-tos nakčia.

Antano Pavidžio Orkestra Gros Šokiui

Bus visokių gėrimų ir skanių užkandžių. Skaitlingai dalyvausite šiame pasilinksminime.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Teismas Uždraudė New Yorko Mieste Kelti Apartamentų Randas

Rugsjūčio 26-tą didžiajame New Yorke išspressta vieno stambaus apartamentų savininko byla, kurioje savininkas reikalavo leidimo pakelti randas. Bylą teismas išspresdė randauninkų naudai, nustatydamas, kad nėra reikalo randas kelti, nes visuomet išranduoti apartamentai duoda savininkams daugiau pajamų, negu duodavo pirm karu, kada daugelis apartamentų buvo tušti.

Reikalavimą leisti randas kelti buvo užvedus Realty Corp., 315 W. 97th St., New Yorke. Prieš firmą argumentavo buvęs OPA generalio patarėjo padėjėjas Sol M. Linowitz.

Bylą sprendė U. S. Emergency Court of Appeals, pirmas galioje po J. V. Aukščiausiojo Teismo. Tad manoma, kad ši bandomoji byla turės įtakos į gyvenamų namų ir randų problemą visur kitur, kur tik randasi panaši padėtis, kaip New Yorke.

Pačiame New Yorko mieste, kaip apokuoja žinovai, šis nuosprendis randų mokėtojams sutaupins apie \$150,000,000 per metus. Reikalauta buvo leisti pakelti randas 15 nuosimčių, kaip kad buvo leista pakelti komercinėms patalpoms.

Namų savininkės kompanijos, žinoma, tuo nuosprendžiu nepatenkintos. Jos įsieškos būdų kontrolei panaikinti, o kol nepanaikinta, išnaudos visokių įstatuose randamus plyšius pasinaudoti iš esamosios stokos namų.

Išdinamitavo ir Apieplėšė

Du plėšikai surišo naktinį sargą puošnaus Clermont Inn, 124th St. ir Riverside Drive, New Yorke, apie 3 valandą pirmadienio rytą. Tą atlikę, išdinamitavo saugiąją sargą, susižėrė \$12,000 ir išsinešdino, palikę sargą, pririštą su tuščiu nuo pinigų maišeliu užmestu ant burnos, kad nelermuotų.

Plėšikai jėgo pro biskelį pravarą langą.

Penktadienio priešpietį du banditai mašinoje prispyrę prie šaligatvio grįžtantį su algų pinigais Sidney Rothman, 41 m. Atėmė \$2,150. Apieplėštas 10 val. ryto, prie Stone Ave. ir Bergen St., Brooklyne.

Pennsylvanijos linijų traukiniai buvo sulaukyti prie Hudson Tunelio valandai laiko antradienio vakarą dėl mechaniškių kliūčių.

Barbara Stanwyck ir Robert Cummings juokingame romanse "The Bride Wore Boots," dabar Brooklyno Paramount, Flatbush ir De-Kalb Aves. Greta rodoma "The Man in Grey."

MIESTO TARYBA PASMERKĖ LINČA, KAIP ŽMOGŽUDYSTĖ

New Yorko Miesto Taryba, be jokio išstojimo prieš, pasmerkė pastaruojų laikų Georgia valstijoje įvykius linčavimus kaip baisias žmogžudystes ir ragino Teisdybės Departamentą patraukti atsakomybėn žmogžudžius.

Rezoliucija, įteikta kaunsilmano Benjamin J. Davis, Jr., komunisto, prašė Teisdybės Departamento paskirti specialę prokuratūrą sušimimui ir nuteisimui žmogžudžių, kurie nužudė dvi negrų šeimas.

Taipgi įsteigta specialis komitetas tyrinėti diskriminavimą mažumų mūsų mieste mokyklose. Tas nutarta remiantis Hart, DiGiovanna ir Sharkey rezoliucija. Tokio tyrimo pirm visų buvo pareikalavęs darbietis kaunsilmanas Connolly.

Komunistų tarybos narių kitos rezoliucijos pasiūstos į

Dariaus Girėno Paminklo Naudai Piktikas

Dariaus - Girėno Paminklui Statyti Komitetas ruošia piktiką šį šeštadienį, rugsjūčio 31-mą, Klaščiaus Clinton Parke, Bets ir Maspeth Aves, Maspeth. Pradžia 2 val. po pietų. Įžanga 50c.

Piktiko pelnas skiriamas paminklo fondui, Draugijoms ir kuopoms tikėtai buvo išsiuntinti iš anksto, juos galite gauti savo kuopų valdybose.

Paminklo statymui, kaip praneša komitetas kvietimuose į piktiką, iki pastarojo laikotarpio buvo surinkta aukomis ir pelnais nuo pramogų \$3,965.96. Tai bendra suma, kiek susidėjo per istią eilę metų nuo komiteto susitvėrimo. Komitetas prašo daugiau aukų ir atsilankymu į piktiką padidinti paminklo išdą.

Rengėjai žada piktike dainų ir kalbų programą.

MIRĖ

Stephen Pocius, 57 m. amžiaus, gyveno 158 Euclid Ave., Brooklyne, mirė rugsj. 28 d., Kings County ligoninėje. Kūnas pašarvotas grab. F. W. Shalins (Šalinskas) koplyčioje, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Laidotuvės įvyks rugsj. 31 d., Šv. Jono kapinėse.

Velionis paliko nuliūdime žmoną Barbara, sūnų Stephen, dukteris Barbara, Stella ir Lucy.

Laidotuvių pareigomis rūpinasi graborius Šalinskas.

visagalintį Rules Committee. Daviso rezoliucija reikalavo tyrinėti policijos brutališkumą prieš negrus New Yorko mieste. Peter V. Cacchionės rezoliucija reikalavo palaikyti senoviškas mokslo valandas Brooklyno Kolegijoje.

I tą patį komitetą pasiūsta ir darbietis Michael J. Quillo rezoliucija, reikalaujanti 60 nuosimčių priedo visiems miestų gyvenantiems iš pašalų, kad padengtų pabrangusį pragyvenimą.

Pažangiečių rezoliucijos tame komitete ne kartą miršta. O jeigu matoma proga išskeltais klausimais pasidaryti politinio kapitalo, išskeltasias rezoliucijas palaiko tol, kol kas nors iš politikierių pasigamina panašią kitą ir iškelia kaip savo sumanymą. Žinoma, tada didžiama prima, nebereikia siųsti į komitetą.

T. a.

Policija Imsianti už Pakarpos Gembleryus

New Yorko policijos komisisionierius Wallander pagrasinęs imti už pakarpos policijos viršininkus tuose distriktuose, kuriuose gemblerystė bujoja. Nusigandę, keli stambūs gemblerystės centru savininkai užsidarę duris. Žinoma, tai nereikia, kad jie negalėtų vesti tą jiems pelningą biznį už durų.

Gemblerystė jos vedėjams labai pelninga. Už nieką nereikia mokėti, niekas nesugenda. Viską užmoka lažybų dalyviai. Už tai mieste vis daugiau skundų, kad žmonės pralošia iki alkanumo. Ir vis daugiau iškeliamas teismuose bylų prieš tokius, kurie, pritrūkę savų pinigų, pralošia svetimus pinigus, jeigu tik tuos pinigus jų ranka pasiekia. O tai vis tikėdamiesi išlošti ir iš to pralobti.

Tiesa, pralobti gali ir pralobsta, bet tik tų lažybų rengėjai, ne jose įsieškantieji "laimės."

Greito Šaudymo Pasekmė

Isibauginęs apie plėšikus ir nusistatęs greit šaudyti, policistas John J. Kennelly nušovė kitą policistą Michael Crawford, buvusį Rikers Island kalėjimo sargą. Tragedija įvyko sekmadienio ryto apie 4 val., prie 125th St. ir Park Ave., Harleme, kur priprasta greit šaudyti. Kennelliui pasirodė, kad Crawford siekia revolverio, kuomet tas siekė išsinešti asmens įrodymo dokumentų, kada jį sustabdė.

Nušautasis, 43 metų, trijų mažamečių vaikų tėvas, gyveno 283 Cypress Ave., Bronx.

Plėšikai atėję į Whitehouse garažą, Bronx, 1175 Webster Ave. ir išsivežę automobilį, taipgi sargo rankinį laikrodėlį.

K. VENCKUS LIETUVIS PIANO TUNERIS

Perbudavoja pianus iš didesnių ir mažesnių, Spinnet Style, sutūnina. Atlieka visokius reikalingus pataisymus ir nulekeruoja.

L. J. PIANO TUNING & REPAIRING CO.
9152 GOLD STREET, OZONE PARK, N. Y.
Tel. Michigan 2-3123

Pradės Rinkimų Kampaniją su Mitingu Gardene 12-tą

Du vyriausieji Naujosios Dalybos šalininkai iš dar užsilikusių Demokratų Partijoje, senatorius Claude Pepper ir komercijos sekretorius Henry Wallace kalbės atidaryme nacionalinės kongresinės kampanijos rugsėjo 12-tą, Madison Square Gardene.

Mitinga, pavadintą "Fateful Eightieth" (reiškiant svarbą 80-to Kongreso), šaukia naujai susidarius National Campaign Committee, dalis Independent Citizens Committee of the Arts, Sciences and Professions.

Harold Ickes ir Frank Kingdon yra naujojo Kampanijos Komiteto pirmininkais.

Paštas Praneša

Brooklyno pašto viršininkas Edward J. Quigley praneša, kad šį pirmadienį, Labor Day, rugsėjo 2-ą, pašto visi skyriai ir centralinė raštinė bus uždaryta. Bet centraliniame pašte, Washington ir Johnson Sts., bus galima nusipirkti stampų ar palikti pakelius išsiuntimui.

Išnešios tiktai special delivery laiškus. Surinks ir išsiųs kaip sekmadieniais.

Herbert O. Sauer, 55 m., garsinimų firmos viršininkas, šeimos žmogus, pasikoręs namuose svetimos moteriškės Mrs. Kaye, 16 W. 55th St., su kuria jis draugavo. Jis nusiminęs, kad jinaį žadėjusi jį pamesti po sužinojimo apie jo šeimos buvimą.

REIKALAVIMAI

Reikalinga kambarių. Tad, kurie turite tris kambarius arba trijų kambarių apartamentą išrandavoti, arba kurie gyvenate dviese keturiuose arba penkiuose kambariuose ir norėtumėte prisiminti porą ant sės, praneškite tuojau Laisvės rašiniui raštu arba telefonu. Laisvė, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Tel. STagg 2-3878.

BROOKLYN LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ISTAIGA
SALES dėl Bellu, Koncertu, Banketu, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Palkus stelčius su naujaisiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLI ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmallowoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampus Broadway ir Stone Ave. prie Chaney St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

BROOKLYNO LIETUVIŲ Valgių ir Gėrimų Įstaigos

CHARLES VIGŪNAS
284 Scholes Street
Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8578

ANTHONY ROGERS
(Raudžius)
328 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

Mėsos Streiko Vadovė Išteisino

Williamsburgo Vartotojų Tarybos (Consumers Council) pirmininkė Pauline Kaplan pašaukta į teismą rugsjūčio 26-tą. Vietinis policistas ją kaltino "netvarkiamu elgesyje" už pikietavimą su kūdikiu vežimelyje. Ji buvo areštuota pikietuojant Lee Ave. buėrennes laike viso miesto vartotojų streiko prieš aukštas mėsos kainas.

Teisėjas jauną motiną išteisinio, sakydamas, kad norint sekmingo pikieto kitaip jo ir neturėsi, kaip tik išsivedant visą šeimą.

Vartotojų Tarybos sekamas susirinkimas šaukiamas šio ketvirtadienio vakaro 8 val., rugsjūčio 29-tą, 193 So. 8th St., netoli Roebing St. Svarstys veikmę peticijų į Decontrol Board, Washington ir kitus būdus, kaip laimėti sekmingą kontrolę kainų mėsos ir kitų produktų. Kviečia visus susidomėjusius šiuo darbu.

Susirinkimas

Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto Brooklyno skyriaus labai svarbus susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakaro 7:30, rugsj. 29-tą, 419 Lorimer St. Sekr. A. Mureika

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
TEL. EVERGREEN 8-9770

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maurer Sts. BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8868
221 South 4th Street
Valandos: 9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečdienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOutH 8-5569

Telegrafas Apsimoka

Arba telegrafistams apsimoka unijizmas. Buvę ilgai nedamokėti už darbą, New Yorko Western Union darbininkai pradėjo gauti damokestį už buvusias permažas algas nuo vasario, 1944 metų. Kai kas turės gražų išdėlį gerai atostogai ar žymiam šeimos reikalui.

Vilniaus Instituto Reikalai

Šiomis dienomis gavome daugiau aukų Vilniaus Instituto įrengimui.

Sveikatos Kultūros organizacija, Brooklyn, N. Y., \$35. Kazys Ruškys, Elmhurst, L. N. Y., \$25.

Sirdingai dėkojame!
L. K-tė,
LPTK Fin. Sekr.

GAUKIT LAISVEI SKAITYTTOJA

LMS Suvažiavimo Komiteto Posėdis

Penktadienio vakare, 7:30 val., Laisvės įstaigoje, įvyks LMS Centro ir Suvažiavimo Komitetų posėdis. Posėdin kviečiama ir Aido Choro valdybos nariai. Visų prašome būti laiku.

V. BOVINAS.

Šokdino Policiją Per Pusantrios Valandos

Gal būt protiniai susirgę darbininkas, Ben Snead, 40 metų, kabinėdamasis po Harlem River Bridge sasparas ir balkius, prisokdino 50 policistų ir gelžkelio darbininkų per pusantrios valandas. Pagaliau, jį sugavo ir nuvežė į Bellevue proto ligonijų skyrių.

Apacioje, ties upės krantu, susirinko virš tūkstantis vėpsotojų tēmyti gaudymą.

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

JONAS LAZAUSKAS
Užlaiko Valgių ir Gėrimų Įstaiga
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
PUIKI SALIUKĖ SU ATSKIRU ĮEJIMU,
PATOGI GRUPĖMS PASILINKSMINTI
337 St. Nicholas Avenue
Brooklyn, N. Y.
Kampus Palmetto St. Tel. EVergreen 2-9141

LITUANICA RESTAURANT
SQUARE
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETOS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA KAS DIENĄ IR NAKTĮ APART SEKMADIENIU
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

BULOVA!
Didelis Pasirinkimas Laikrodžių ir kitokių Daiktų
DEAN 15 Jewels . . . \$2475
PATRICIA 17 Jewels . . . \$2475
CAMBRIDGE 15 Jewels . . . \$2975
BEATRICE 17 Jewels . . . \$2975
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2178. (Arti Graham Ave.) Atdara Vakaraus.